

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 24-02-2017

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/1552/24-02-2017

ΑΠΟΦΑΣΗ 20 / 2017

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη, 18.1.2017 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε συνέχεια της από 14.12.2016 τακτικής συνεδρίασής της και εξ αναβολής της από 7-12-2016 συνεδρίασής της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, Γεώργιος Μπατζαλέξης, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου και τα αναπληρωματικά μέλη Παναγιώτης Ροντογιάννης, ως εισηγητής και Γρηγόριος Τσόλιας, σε αναπλήρωση των τακτικών μελών Αντώνιου Συμβώνη και Χαράλαμπου Ανθόπουλου, αντίστοιχα, οι οποίοι, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Το τακτικό μέλος Σπυρίδων Βλαχόπουλος και το αναπληρωματικό αυτού Χαράλαμπος Τσιλιώτης δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος, αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως. Παρούσες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν η Ευφροσύνη Σιουγλέ, ελέγκτρια, ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/5136/28-8-2014 καταγγελία της Α κατά της εταιρείας ΓΕΩΑΝΑΛΥΣΗ Α.Ε. (εφεξής «εταιρεία»). Σύμφωνα με την

καταγγελία αυτή, τη Δευτέρα .../.../..., η καταγγέλλουσα, η οποία εργαζόταν στην ως άνω εταιρεία από .../.../..., έκανε, κατά τη διάρκεια της οκτάωρης εργασίας της, διάλειμμα για διάστημα 8-9 λεπτών, χωρίς να βγει στην αυλή, στην οποία υποχρεούνται να πηγαίνουν οι εργαζόμενοι κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων, και απάντησε σε μηνύματα χρησιμοποιώντας το κινητό της τηλέφωνο. Όπως αναφέρεται στην καταγγελία, αμέσως μετά, την κάλεσε ο Διευθυντής Προσωπικού, Β, ο οποίος απουσίαζε από την εταιρεία και της έδωσε άδεια άνευ αποδοχών για όλη την υπόλοιπη εβδομάδα, ως «ποιινή». Την επόμενη Δευτέρα .../.../... την ενημέρωσε ότι κάνει τυχαίους δειγματοληπτικούς ελέγχους και το γεγονός ότι ασχολήθηκε δέκα λεπτά με το κινητό της δείχνει ανάρμοστη συμπεριφορά, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι δικαιούται δεκαπέντε λεπτά διάλειμμα και ότι είναι τυπική στην εργασία της. Εν συνεχεία η καταγγέλλουσα παραιτήθηκε. Σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στην καταγγελία, η καταγγέλλουσα εργαζόταν στο πρώτο υπόγειο της εταιρείας, στο οποίο εργάζονται περίπου 30 άτομα και περιμετρικά της αίθουσας υπάρχουν εγκατεστημένες κάμερες συστήματος βιντεοεπιτήρησης, *«(...) για τις οποίες δεν γίνεται αναφορά στην εργασιακή μου σύμβαση ούτε σε κάποια αντίστοιχη ειδοποίηση μέσα στην εταιρεία (...)»*. Η καταγγέλλουσα καταλήγει ότι υπέβαλε την εν λόγω καταγγελία διότι, ακόμα και αν υπάρχει άδεια για τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, η χρήση του θα πρέπει να περιορίζεται στην ασφάλεια της εταιρείας και όχι στον εκφοβισμό των εργαζομένων.

Εν συνεχεία, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5136-1/11-11-2014 έγγραφό της ενημέρωσε την εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για την υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγία, με την οποία ρυθμίζεται το ζήτημα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, για την υπ' αριθμ. 115/2000 Οδηγία σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων των εργαζομένων καθώς και ότι δεν βρέθηκε κατατεθειμένη γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης της εταιρείας στο μητρώο γνωστοποιήσεων που τηρεί η Αρχή. Επίσης, η Αρχή, με το ως άνω έγγραφο, ζήτησε από την εταιρεία να παράσχει εγγράφως τις απόψεις της επί των καταγγελλομένων, αναφέροντας στην απάντησή της το σκοπό της επεξεργασίας και επισυνάπτοντας αναλυτικό διάγραμμα με σημειωμένες τις θέσεις των καμερών, φωτογραφίες που να καταδεικνύουν τα σημεία τοποθέτησης τους καθώς και δείγματα εικόνας από το πεδίο

λήψης τους (όπως απεικονίζεται στην οθόνη παρακολούθησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης). Επίσης, με το ίδιο έγγραφο, η Αρχή ζήτησε διευκρινίσεις για τα εξής: αν και με ποιο τρόπο ενημέρωσε η εταιρεία τους εργαζομένους σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης καθώς και αν, με ποιο τρόπο και από ποιους γίνεται χρήση δυνατότητας απομακρυσμένης πρόσβασης και παρακολούθησης των εικόνων που λαμβάνονται μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Η εταιρεία απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7189/25-11-2014 έγγραφό της, στο οποίο εκθέτει τα ακόλουθα:

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1988, δραστηριοποιείται στο χώρο των μελετών έργων υποδομής, με κύριο χαρακτηριστικό τις επενδύσεις σε πρωτοπόρους τεχνολογικά τομείς και τη χρήση υψηλής τεχνολογίας. Κατά τα αναφερόμενα στο ως άνω έγγραφο, οι υποδομές της εταιρείας σε τεχνολογικό εξοπλισμό, είναι ιδιαίτερα υψηλού κόστους.

Συγκεκριμένα, στο ... κτίριο γραφείων της εταιρείας στην περιοχή Φοίνικα της Θεσσαλονίκης είναι εγκατεστημένα και λειτουργούν τα εξής: ... κ.ά. Επίσης, η εταιρεία διαθέτει άδειες από εμπορικά λογισμικά της αγοράς όπως ..., καθώς και εφαρμογές που αναπτύσσει η ίδια. Συνολικά ο τεχνολογικός εξοπλισμός των γραφείων στα κεντρικά κτίρια στη Θεσσαλονίκη ξεπερνάει σε αξία ... ευρώ. Επίσης, στο ίδιο κτίριο στεγάζεται και το λογιστήριο της εταιρείας, όπου υπάρχει ταμείο με χρήματα για τις καθημερινές συναλλαγές της εταιρείας με τους προμηθευτές της. Ο παράπλευρος ιδιόκτητος χώρος στάθμευσης ελέγχεται επίσης από κάμερες για την αποτροπή κλοπής και φθοράς στα αυτοκίνητα της εταιρείας (...). Την είσοδο της εταιρείας κοσμεί

Επίσης, η εταιρεία έχει αναλάβει συμβάσεις Εθνικού Κτηματολογίου από την ΕΚΧΑ Α.Ε. για τις διαδικασίες ολοκλήρωσης της κτηματογράφησης στο Δήμο Θεσσαλονίκης και στο Νομό Κοζάνης, όπου έχει αναλάβει την υποχρέωση να προστατεύει τη μελέτη που θα παραδώσει στην ΕΚΧΑ. Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 8.15 της συγγραφής υποχρεώσεων των παραπάνω συμβάσεων αναφέρεται ότι: *«Ο Ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων/στοιχείων/αρχείων της σύμβασης. Στο πλαίσιο αυτό, ο ανάδοχος οφείλει να ασφαλίσει τους χώρους όπου φυλάσσονται προσωρινά ή οριστικά δεδομένα και αρχεία της σύμβασης».*

Επίσης, η θέση που βρίσκεται η εταιρεία, σύμφωνα με τα όσα αναγράφονται στο ως

άνω απαντητικό της έγγραφου, δηλαδή στην ευρύτερη περιοχή του Φοίνικα, δεν θεωρείται ασφαλής, λόγω της παρουσίας πληθυσμού αθίγγανων και της αρκετά αυξημένης εγκληματικότητας, με πολλά περιστατικά κλοπών. Τούτο, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι το καλοκαίρι του 2013 η εταιρεία αντιμετώπισε προβλήματα κακόβουλων συμπεριφορών και πρόκλησης φθοράς σε κοινόχρηστους χώρους της, προκάλεσε την απόφαση εγκατάστασης συστήματος παρακολούθησης με κάμερες, προκειμένου να ελέγχεται η ασφάλεια του κτιρίου και να προστατεύεται η περιουσία, ο εξοπλισμός και οι υποδομές της.

Οι εγκατεστημένες κάμερες είναι σταθερές και εστιάζουν στον εξοπλισμό, ο οποίος είναι διάσπαρτος σε όλους τους χώρους της εταιρείας. Αναγκαστικά, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της εταιρείας, όταν κάποιος χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό, εμπίπτει στο πεδίο λήψης της κάμερας. Ορισμένες κάμερες εστιάζουν στους κοινόχρηστους χώρους του κτιρίου, δηλαδή στους διαδρόμους μεταξύ εισόδου και εξόδου από το κτίριο. Επίσης, στην απάντηση της εταιρείας αναφέρεται ότι υπάρχει εμφανής σήμανση και πινακίδα στο κτίριο περί της ύπαρξης καμερών ασφαλείας.

Η παραγωγικότητα στην εταιρεία ελέγχεται μέσω αριθμητικής καταγραφής των δεδομένων που επεξεργάζεται ο κάθε συνεργάτης ανά ημέρα και όχι μέσω κάμερας. Τα δεδομένα αντλούνται από ψηφιακές βάσεις δεδομένων και εξάγονται σε μορφή ημερησίων αναφορών (report) για όλο το προσωπικό ανά ημέρα. Αυτές οι αναφορές παραγωγικότητας αποστέλλονται με email στους υπεύθυνους των έργων ανά άτομο και ανά εργασία. Οι υπεύθυνοι του έργου τα αξιολογούν, στο πλαίσιο μιας γενικότερης αξιολόγησης των ικανοτήτων και της απόδοσης του συνεργάτη για το κάθε έργο (δηλαδή ότι παρείχε τις υπηρεσίες εμπρόθεσμα και με επιμέλεια και λαμβάνει υπόψη του κάθε υπόδειξη ή παραγγελία της εταιρείας), τα οποία αποτελούν και συμβατικές του υποχρεώσεις. Για όλα αυτά οι υπεύθυνοι έργου ενημερώνουν τον εκπρόσωπο της εταιρείας Β, ο οποίος είναι και αρμόδιος για όλο το απασχολούμενο προσωπικό και τους συνεργάτες της εταιρείας. Λόγω της φύσης της εργασίας, η κατά τα ανωτέρω αξιολόγηση είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική, καθώς αποδίδει με πολύ μεγάλη ακρίβεια την απόδοση του εργαζομένου, σε σχέση μάλιστα με τα στοιχεία που ενδιαφέρουν περισσότερο την εταιρεία, δηλαδή την έγκαιρη και προσήκουσα ανταπόκριση στις υποχρεώσεις του. Το σύστημα αυτό είναι πολύ

αναγκαίο όπως ισχυρίζεται η εταιρεία, καθώς εκτελεί δημόσιες συμβάσεις, με αυστηρό χρονοδιάγραμμα και προθεσμίες, αλλά και με αυξημένες απαιτήσεις ως προς την ποιότητα του τελικού αποτελέσματος και τη συμφωνία του προς τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Στο ίδιο απαντητικό έγγραφο αναφέρεται ότι η εταιρεία δεν χρησιμοποιεί κάμερες για τον έλεγχο και την αξιολόγηση των εργαζομένων, διότι κάτι τέτοιο δεν είναι αναγκαίο ούτε αποτελεσματικό, αφού διαθέτει αξιόπιστο και πλήρες σύστημα αξιολόγησης και ελέγχου των εργαζομένων και του αντικειμένου της εργασίας τους, μέσω των ημερήσιων αναφορών και της προσωπικής εποπτείας των υπευθύνων. Ακόμα, αναφέρεται ότι εάν ο στόχος της ήταν η παρακολούθηση των εργαζομένων, οι κάμερες θα ήταν πολύ περισσότερες και τοποθετημένες σε σημεία που να «καλύπτουν» όλες τις θέσεις εργασίας. Τέλος επικαλείται ότι είναι πολύ σημαντική η παρακολούθηση του εξοπλισμού της, ο οποίος είναι μεγάλης αξίας και ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της και την εκπλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων της.

Όσον αφορά το καταγγελλόμενο περιστατικό, αναφέρονται τα ακόλουθα: Η προσφεύγουσα απασχολήθηκε στην εταιρεία από τις .../.../... έως τις .../.../... και είχε χαμηλή παραγωγικότητα, σύμφωνα με τις ημερήσιες αναφορές. Η υπεύθυνη έργου Γ, ανέφερε στον Β τη χαμηλή παραγωγικότητα της καταγγέλλουσας καθώς και ότι τη συγκεκριμένη μέρα (.../.../....) την είδε να απασχολείται για αρκετή ώρα με το κινητό της τηλέφωνο στο χώρο εργασίας, αντί να διεκπεραιώνει την εργασία που είχε αναλάβει. Ο αρμόδιος για το προσωπικό και τους συνεργάτες Β, ο οποίος απουσίαζε σε διακοπές, αλλά είχε καθημερινή τηλεφωνική επικοινωνία και γραπτή ενημέρωση μέσω email από τους υπευθύνους έργων για την πορεία των εργασιών, ενημερώθηκε τηλεφωνικά και ο ίδιος επικοινωνήσε στο τηλέφωνο μαζί της λέγοντάς της ότι, εάν είχε να διευθετήσει συγκεκριμένα προσωπικά θέματα, καλό θα ήταν να ασχολείται με αυτό εκτός της εταιρείας και θα μπορούσε να πάρει άδεια για το σκοπό αυτό. Τυχόν αναφορά του Β σε «τυχαίους δειγματοληπτικούς ελέγχους» αφορά την παρακολούθηση των ημερήσιων αναφορών παραγωγικότητας και όχι την παρακολούθηση της κάμερας ασφαλείας. Στις/... ο Β ενημέρωσε και αυτοπροσώπως την καταγγέλλουσα για την χαμηλή παραγωγικότητα και απόδοσή της, η οποία προέκυψε από αντικειμενικά και αξιόπιστα κριτήρια και τους δειγματοληπτικούς ελέγχους που διενεργούν οι υπεύθυνοι έργου και όχι από

παρακολούθηση μέσω κάμερας.

Εν συνεχεία, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5638/02-11-2015 έγγραφό της ζήτησε από την εταιρεία να παράσχει συμπληρωματικά στοιχεία και να διευκρινίσει τα εξής: 1) να προσδιορίσει τον αριθμό και τον χώρο τοποθέτησης των οθονών παρακολούθησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, 2) να προσδιορίσει τα πρόσωπα που έχουν πρόσβαση στο οπτικό υλικό, είτε σε πραγματικό χρόνο είτε στο καταγεγραμμένο υλικό, καθώς και αν υπάρχει τέτοια πρόσβαση από προσωπικό ασφαλείας, 3) να απαντήσει στις ερωτήσεις του υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5136-1/11-11-2014 έγγραφου που αφορούν τον τρόπο ενημέρωσης των εργαζομένων σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης καθώς και αν, με ποιο τρόπο και από ποιους γίνεται χρήση δυνατότητας απομακρυσμένης πρόσβασης και παρακολούθησης των εικόνων που λαμβάνονται μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, 4) να αποστείλει οπτικό υλικό από την οθόνη παρακολούθησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε μορφή βίντεο που να απεικονίζεται το πεδίο κάλυψης καθεμιάς από τις εγκατεστημένες κάμερες (κατά προτίμηση εν ώρα λειτουργίας της εταιρείας) και ιδίως αυτών που απεικονίζονται, στις φωτογραφίες που είχε ήδη αποστείλει η εταιρεία και λαμβάνουν εικόνα από τα γραφεία των εργαζομένων (όπως κάμερες με ονομασίες “114 – ... αριστερά”, “115 – ... δεξιά”, “108 – 1ο ... αριστερά”, “109 – 1ο ... δεξιά”, “107 – 1ο ...”, “116 – 2ος αριστερά”, “112 – ... αριστερά”, “113 – ... δεξιά”, “111 – ... διάδρομος”), 5) να εξηγήσει σαφώς και ειδικώς για ποιους λόγους η προστασία του εξοπλισμού της εταιρείας (και ειδικά του εξοπλισμού που βρίσκεται στα γραφεία των εργαζομένων) δεν μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο, χωρίς να βιντεοσκοποούνται οι θέσεις εργασίας (όπως π.χ. με συστηματικούς ελέγχους, σε συνδυασμό με κάμερα στην είσοδο της εταιρείας ή/και με έγγραφες βεβαιώσεις των υπαλλήλων για τον εξοπλισμό που παραλαμβάνουν κατά την έναρξη του ωραρίου τους), 6) να ενημερώσει την Αρχή αν έχει εγκαταστήσει κάμερες με δυνατότητα στρέψης και εστίασης και σε καταφατική περίπτωση να γνωρίσει στην Αρχή τον αριθμό τους και τους χώρους που επιτηρούν, και 7) να υποβάλει την προβλεπόμενη στο άρθρο 6 του ν.2472/1997 και στο άρθρο 10 της υπ' αριθμ. Οδηγίας 1/2011 γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Ο εταιρεία απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6038/19-11-2015 έγγραφο ως

ακολουθώς:

Η οθόνη παρακολούθησης είναι μοναδική στο κτίριο και βρίσκεται τοποθετημένη στον server room Ο server room είναι ηχομονωμένος και κλιματιζόμενος χώρος, με σταθερή θερμοκρασία 19° C, όπου υπάρχουν ψηφιακά αποθηκευμένα τα γεωχωρικά δεδομένα της εταιρείας καθώς και μεγάλος όγκος βάσεων δεδομένων. Συνεπώς, όπως αναφέρει η εταιρεία, η πρόσβαση στον server room όπου βρίσκεται τοποθετημένη και η οθόνη παρακολούθησης δεν μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε, αλλά επιτρέπεται μόνο στον τεχνικό δικτύων και στον τεχνικό ασφαλείας. Πρόσβαση υπάρχει μόνο σε πραγματικό χρόνο διότι η δυνατότητα καταγραφής δεν έχει επιλεγεί από τους τεχνικούς για λόγους χωρητικότητας του server και για να μην επιβαρύνεται η ταχύτητα του δικτύου.

Η ενημέρωση του προσωπικού σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης γίνεται με ευδιάκριτες πινακίδες οι οποίες έχουν τοποθετηθεί σε όλους τους ορόφους του κτιρίου. Δεν υπάρχει χρήση απομακρυσμένης πρόσβασης και παρακολούθησης των εικόνων. Δεν πρόκειται για «μυστική», όπως αναφέρει η εταιρεία, παρακολούθηση, αλλά για ένα γεγονός γνωστό σε όλους τους εργαζομένους.

Η εταιρεία υπέβαλε οπτικό υλικό (βίντεο) των πεδίων κάλυψης όλων των καμερών εν ώρα λειτουργίας και πιο συγκεκριμένα την ώρα λίγο πριν το κλείσιμο της εταιρείας, όταν γίνεται ο τυπικός έλεγχος από τον τεχνικό ασφαλείας. Η εταιρεία αναφέρει στο έγγραφο της ότι γίνεται προβολή σε πραγματικό χρόνο της συνεχόμενης κυκλικής λήψης βίντεο από κάθε κάμερα (πάνω αριστερά διακρίνεται η τοποθεσία της κάμερας) ώστε σε διάστημα 2 λεπτών να μπορεί να ελεγχθεί η ασφάλεια όλου του εξοπλισμού και του κτιρίου.

Κατά τους ισχυρισμούς της εταιρείας, το υψηλό κόστος του εξοπλισμού σε συνδυασμό με τη μεγάλη διασπορά του εντός του τετραώροφου κτιρίου είναι ανασταλτικός παράγοντας για οποιαδήποτε επιτήρηση του συνόλου του εξοπλισμού με παραδοσιακές μεθόδους (όπως πχ συστηματικούς ελέγχους). Επίσης, κατά τους ισχυρισμούς της εταιρείας, δεν υπάρχει λόγος υπογραφής εγγράφων βεβαιώσεων των υπαλλήλων για τον εξοπλισμό που παραλαμβάνουν κατά την έναρξη του ωραρίου τους, καθώς ο προσωπικός εξοπλισμός του κάθε εργαζομένου βιντεοσκοπείται όχι για να ελέγξει τον ίδιο τον εργαζόμενο αλλά για να αποτρέψει πρόσωπα εκτός της εταιρείας από τυχόν κλοπή

εξοπλισμού, κυρίως πριν την έναρξη και το πέρας λειτουργίας της εταιρείας αλλά και κατά τη διάρκεια των νυχτερινών ωρών που παραμένει κλειστή. Περαιτέρω, η επιδιωκόμενη ασφάλεια δεν συνδέεται μόνο με την κλοπή των μηχανημάτων, αλλά και με την ασφάλεια των δεδομένων και εν γένει του ηλεκτρονικού αρχείου της εταιρείας. Η παρουσία δηλαδή προσώπου μη εξουσιοδοτημένου εντός των χώρων στους οποίους βρίσκονται τα τερματικά των υπολογιστών, θα πρέπει να διαπιστωθεί άμεσα, πριν μπορέσει να υπάρξει παράνομη πρόσβαση στο αρχείο της εταιρείας είτε με σκοπό την κλοπή είτε την αλλοίωση δεδομένων. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό προκειμένου για τις τεράστιες σημασίες εκτελούμενες από την εταιρεία μελέτες κτηματογράφησης, κατ' ανάθεση της Εθνικό Κτηματολόγιο ΑΕ, μεγάλων Δήμων (και του Δήμου Θεσσαλονίκης). Για τις μελέτες αυτές τηρείται τεράστιος όγκος δεδομένων, η ασφάλεια των οποίων πρέπει να διασφαλίζεται με κάθε τρόπο, όχι μόνο από κλοπή και καταστροφή, αλλά και από τυχόν κακόβουλες επεμβάσεις τρίτων.

Η εταιρεία βρίσκεται στην ευρύτερη περιοχή του Φοίνικα Θεσσαλονίκης, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, θεωρείται επικίνδυνη, με αυξημένη εγκληματικότητα ώστε η παρουσία των εξωτερικών και εσωτερικών καμερών, σε συνδυασμό με την σήμανση εντός και εκτός κτιρίου με ευδιάκριτες πινακίδες, είναι αναγκαία προκειμένου να αποτρέψει ενδεχόμενη διάρρηξη. Επιπλέον, επειδή υπάρχει το λογιστήριο ..., όπου τηρείται το ταμείο της εταιρείας, η καθημερινή κίνηση χρημάτων από τη γραμματεία στο ισόγειο για την πληρωμή των μικρών προμηθευτών καθώς και το αναλογικό διαβαθμισμένο αρχείο που τηρεί η εταιρεία ..., στο πλαίσιο της κτηματογράφησης του Δήμου Θεσσαλονίκης και του Νομού Κοζάνης, είναι, όπως αυτή διατείνεται, απόλυτα εύλογο να υπάρχουν εγκατεστημένες κάμερες σε όλους τους ορόφους του κτιρίου και όχι μόνο στην είσοδο.

Οι εγκατεστημένες κάμερες είναι σταθερές και εστιάζουν προς τον εξοπλισμό. Δεν υπάρχουν εγκατεστημένες κάμερες με δυνατότητα στρέψης και εστίασης. Επίσης, δεν υπάρχουν κάμερες σε θέσεις εργασίας στις οποίες δεν υπάρχει ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός μεγάλης αξίας (δηλαδή οι κάμερες καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας, μόνον στις περιπτώσεις που αυτές συμπίπτουν με τον προστατευόμενο εξοπλισμό και όχι σε γραφεία με απλούς υπολογιστές κλπ).

Επίσης, η εταιρεία υπέβαλε την υπ' αριθμ. πρωτ. ΓΝ/ΕΙΣ/2607/19-11-2015

γνωστοποίηση του εγκατεστημένου συστήματος βιντεοεπιτήρησης, στην οποία δηλώνει την εγκατάσταση είκοσι (20) καμερών στους χώρους της εταιρείας για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, χωρίς καταγραφή των δεδομένων εικόνας, καθώς και την ανάρτηση τεσσάρων ενημερωτικών πινακίδων.

Εν συνεχεία, η εταιρεία, με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7276/10-11-2016 κλήση, κλήθηκε νομίμως σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 07-12-2016, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει διεξοδικά τις απόψεις της για το αντικείμενο της καταγγελίας. Στη συνεδρίαση αυτή παρέστη νομίμως η Δ, συνεργάτης και στέλεχος της εταιρείας, ως εκπρόσωπός της, η οποία ζήτησε αναβολή της συζητήσεως. Είχε προηγηθεί η υποβολή εγγράφου αιτήματος με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7983/5-12-2016 έγγραφο της εταιρείας όπως συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8040/6-12-2016. Η αναβολή δόθηκε από την Αρχή για την Τετάρτη 14-12-2016. Στη ορισθείσα συνεδρίαση της 14-12-2016, παρέστησαν νομίμως και εξέθεσαν τις απόψεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις των μελών του Τμήματος ο Β, νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας, η Δ, συνεργάτης και στέλεχος αυτής και η Κυριακή Κωστελίδου, πληρεξούσια δικηγόρος. Στη συνέχεια, η εταιρεία έλαβε, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, προθεσμία και κατέθεσε εμπρόθεσμα το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8396/2016/20-12-2016 υπόμνημα.

Η εταιρεία με το υπόμνημα της αυτό ανέφερε, επιπλέον των όσων αναφέρθηκαν κατά τα ανωτέρω, στα απαντητικά της έγγραφα, τα εξής:

- Η προσφεύγουσα απασχολήθηκε στην εταιρεία δυνάμει της από .././... σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών, με αντικείμενο την εκτέλεση τοπογραφικών εργασιών, στο πλαίσιο εκπόνησης μελετών για την «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», ως ανεξάρτητη εξωτερική συνεργάτιδα.
- Κάθε εργαζόμενος, τακτικός ή εξωτερικός συνεργάτης της εταιρείας, υπογράφει πέραν της σχετικής σύμβασης εργασίας/ανεξαρτήτων υπηρεσιών και σύμβαση εχεμύθειας λόγω της φύσης των δεδομένων/στοιχείων, τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας.
- Η κάμερα στην οποία αναφέρεται η προσφεύγουσα είναι τοποθετημένη σε εμφανέστατο σημείο, υπάρχει σχετική πινακίδα σε κεντρικό σημείο του κτιρίου της

εταιρείας και η ύπαρξη της κάμερας γνωστοποιείται και προφορικά σε κάθε εργαζόμενο/εξωτερικό συνεργάτη κατά την έναρξη της συνεργασίας.

- Κοινοπραξία στην οποία συμμετείχε η εταιρεία ανέλαβε το έργο «*Ανάθεση υπηρεσιών αεροφωτογράφισης και παραγωγής έγχρωμων ψηφιακών ορθοφωτοχαρτών πολύ μεγάλης κλίμακας (VLSO) και μεγάλης κλίμακας (LSO)*». Ενόψει της σημασίας των απόρρητων πληροφοριών/δεδομένων/στοιχείων που επεξεργάζεται η εταιρεία, στο πλαίσιο της σύμβασης αυτής, οφείλει να τηρεί τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχετικό παράρτημα του διαγωνισμού. Στο Προσάρτημα 4 υπό τον τίτλο «*Εμπιστευτικότητα*» του έργου «*Παραγωγή Ψηφιακών Ορθοεικόνων για τη Χώρα (LSO25)*», αναφέρονται τα εξής: «*Αποθήκευση: π.χ. Για τις εμπιστευτικές πληροφορίες συνιστώνται ισχυροί μηχανισμοί ελέγχου πρόσβασης για τις πληροφορίες που βρίσκονται σε ηλεκτρονική μορφή. Η φυσική ασφάλεια είναι επίσης σημαντική (π.χ. από φωριαμούς και ερμάρια που κλειδώνουν μέχρι χρηματοκιβώτια). Όσον αφορά στους υπολογιστές όπου αποθηκεύονται απόρρητες πληροφορίες θα πρέπει να είναι φυσικά ασφαλισμένοι*».

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου καθώς και των όσων αναφέρθηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία, αφού άκουσε τον εισηγητή και τη βοηθό εισηγητή, η οποία στη συνέχεια αποχώρησε πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη απόφασης, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Το ζήτημα τη χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για το σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών ρυθμίζεται στην υπ' αριθ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής (διαθέσιμη στον διαδικτυακό της τόπο www.dpa.gr). Σύμφωνα με το άρθρο 5 ως άνω Οδηγίας, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία

επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει, σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία ορισμένου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε συγκεκριμένο χώρο.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 6 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, «(...) κατά την επιτήρηση της περιμέτρου κτιρίων με σκοπό την ασφάλεια προσώπων ή/και αγαθών (π.χ. προστασία από φθορές), απαγορεύεται η λήψη εικόνας από παράπλευρες οδούς και πεζοδρόμια, καθώς ενυπάρχει ο κίνδυνος παρακολούθησης των περαστικών (...)».

3. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 7 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, το σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι.

Εξαιρέση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώρους με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό

χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Αρχή την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης πριν την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 2472/1997. Στο πλαίσιο αυτό, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να εκθέτει με σαφήνεια το σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που προτίθεται να συλλέξει και τους τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών. Ειδικότερα, ο σκοπός ή οι σκοποί επεξεργασίας πρέπει να είναι συγκεκριμένοι και επαρκώς αιτιολογημένοι ώστε να καθίσταται σαφές ότι η επεξεργασία είναι πρόσφορη και αναγκαία και ότι έχουν ληφθεί υπόψη οι επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων.
5. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκόπηση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων.

Σημειώνεται ότι η υποχρέωση ενημέρωσης βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 11 του ν.2472/1997.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.2472/1997 για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.
7. Επίσης, η Αρχή έχει εκδώσει την υπ' αριθμ. 115/2001 Οδηγία για την προστασία των

δεδομένων των εργαζομένων. Η Οδηγία αυτή ρητά ορίζει ότι η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων για σκοπούς, που δεν αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη σχέση απασχόλησης απαγορεύεται από την αρχή του σκοπού. Η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού. Εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. (β΄) του ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά χρειάζονται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης και της οργάνωσης της εργασίας.

Επιπλέον, η υπ' αριθμ. 115/2001 Οδηγία αναφέρει σχετικά με το θέμα της εισαγωγής και χρήσης (κλειστών) κυκλωμάτων παρακολούθησης, ηχοσκόπησης, βιντεοσκόπησης και άλλων συναφών συστημάτων σε χώρους εργασίας τα ακόλουθα: *«Η χρήση τέτοιων συστημάτων στους χώρους εργασίας επιτρέπεται εφ' όσον είναι αναγκαία για την ασφάλεια των χώρων εργασίας, την προστασία των προσώπων, εργαζομένων και μη, που βρίσκονται στους χώρους αυτούς καθώς και την προστασία περιουσιακών αγαθών. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να σταθμίζει κάθε φορά αφενός τους υπάρχοντες κινδύνους, την έκταση των κινδύνων αυτών, τις υπάρχουσες εναλλακτικές δυνατότητες αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών και, αφετέρου, τις προσβολές της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας από τη χρήση τέτοιων μεθόδων. Η αρχή του σκοπού επιτάσσει τη μη χρήση δεδομένων που έχουν συλλεγεί για τους παραπάνω σκοπούς ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων (...). Ο διαρκής έλεγχος των χώρων εργασίας με μέσα παρακολούθησης προσβάλλει την αξιοπρέπεια και την ιδιωτικότητα των εργαζομένων. Η βαρύτητα της προσβολής επιβάλλει ο διαρκής έλεγχος να γίνεται μόνο εφ' όσον αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες της εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και της ασφάλειας των χώρων εργασίας (στρατιωτικές εγκαταστάσεις, τράπεζες, εργοστάσια με εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Δεδομένα που έχουν συλλεγεί για τους παραπάνω σκοπούς δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.»*

8. Όσον αφορά την ενημέρωση των εργαζόμενων, στην υπ' αριθ. 115/2001 Οδηγία προβλέπονται τα εξής: «Όπως επιτάσσεται και από την υποχρέωση ενημέρωσης που έχει εισαγάγει ο νομοθέτης με το άρθρο 11 του Ν. 2472/97, οι εργαζόμενοι πρέπει να ενημερώνονται για την εισαγωγή και χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης και ιδίως για τον σκοπό για τον οποίο απαιτούνται τα δεδομένα που συλλέγονται με τη χρήση αυτών των μεθόδων, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά των μεθόδων, τα πρόσωπα στα οποία τα δεδομένα αυτά διαβιβάζονται ή ενδέχεται να διαβιβαστούν και τα δικαιώματα των εργαζομένων. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που προκύπτουν από τη χρήση μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης δεν μπορεί να χρησιμοποιηθούν εις βάρος του εργαζομένου, εάν αυτός δεν έχει προηγουμένως ενημερωθεί για την εισαγωγή των μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης και για την χρήση των δεδομένων αυτών. Λόγω της φύσεως της σχέσεως απασχόλησης αλλά και της έντασης της προσβολής, κατά ορθή εφαρμογή του νόμου, οι εκπρόσωποι των εργαζομένων πρέπει να ενημερώνονται και να διατυπώνουν γνώμη πριν από την εισαγωγή μεθόδων ελέγχου και παρακολούθησης των εργαζομένων».

Από την εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου της υπό κρίση περίπτωσης και δι των όσων εξέθεσαν οι εκπρόσωποι της καταγγελλόμενης εταιρίας κατά την εμφάνισή τους ενώπιον των μελών του Τμήματος της Αρχής τα οποία ανέπτυξαν με το ανωτέρω υπόμνημα που κατατέθηκε και τα έγγραφα, που προσκομίσθηκαν προκύπτουν τα εξής:

9. Η εταιρεία δεν γνωστοποίησε στην Αρχή την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 ν. 2472/1997 και στο άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας πριν την έναρξη της επεξεργασίας, παρά μόνο όταν αυτό ζητήθηκε εγγράφως από την Αρχή στο πλαίσιο εξέτασης της εν λόγω υπόθεσης.

10. Η εταιρεία δεν ενημέρωσε τους εργαζόμενους πριν την εισαγωγή του συστήματος βιντεοεπιτήρησης ούτε ενημερώνει προσηκόντως τους εργαζομένους για την επεξεργασία δεδομένων μέσω του συστήματος αυτού, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 του ν.2472/1997 και την υπ' αριθμ. 115/2001 Οδηγία, διότι, όπως αναφέρεται στο απαντητικό της έγγραφο και το υπόμνημα, πρόκειται για ένα γεγονός γνωστό σε

όλους, για το οποίο οι εργαζόμενοι ενημερώνονται μέσω των ανηρτημένων ενημερωτικών πινακίδων και προφορικά. Επίσης, η ενημέρωση που παρέχεται μέσω των ενημερωτικών πινακίδων είναι ελλιπής διότι στη σχετική φωτογραφία ενημερωτικής πινακίδας που προσκομίστηκε στην Αρχή φαίνεται ότι δεν αναγράφεται σε αυτή ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο σκοπός επεξεργασίας και το πρόσωπο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για την άσκηση των δικαιωμάτων που ο ν.2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων, όπως απαιτείται κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας. Επιπλέον, ο αριθμός των τεσσάρων ενημερωτικών πινακίδων δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής, σύμφωνα με το ίδιο άρθρο της εν λόγω Οδηγίας, σε ένα τετραώροφο κτίριο, στο οποίο υπάρχουν εγκατεστημένες είκοσι κάμερες.

11. Από την εξέταση του υλικού που προσκομίστηκε στην Αρχή προκύπτει ότι οι εγκατεστημένες κάμερες βιντεοσκοπούν τα γραφεία και τις θέσεις εργασίας των εργαζομένων στις οποίες βρίσκονται τα τερματικά τους, στο ..., στο ... και στο ... του κτιρίου της εταιρείας και σε αρκετές περιπτώσεις τις οθόνες των τερματικών τους καθώς και διαδρόμους αιθουσών γραφείων κατά παράβαση (του άρθρου 4) του ν.2472/1997 και (των άρθρων 5 και 7) της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας. Πρόκειται για τις 11 κάμερες, οι οποίες έχουν τις ακόλουθες ονομασίες: α) στο ...: 1) “112 ... aristera”, 2) “113 ... deksia”, 3) “111 ... Diadromos”, β) στο πρώτο ...: 4) “114 ... aristera”, 5) “115 ... deksia”, 6) “108 ... arestera”, 7) “109 ... deksia”, 8) “107 ... rack” και γ) στο ...: 9) “106 ...”, 10) “116 ... aristera”, 11) “119 ... Diadromos”.
12. Ο λόγος που επικαλείται η εταιρεία ότι ο προσωπικός εξοπλισμός κάθε εργαζομένου βιντεοσκοπείται όχι για να ελέγξει τον ίδιο τον εργαζόμενο αλλά για να αποτρέψει πρόσωπα εκτός εταιρείας από τυχόν κλοπή εξοπλισμού (και αναγκαστικά βιντεοσκοπείται ο εργαζόμενος που χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό) κυρίως πριν το πέρας των εργασιών και την έναρξη αυτών αλλά και κατά τη διάρκεια των νυχτερινών ωρών που η εταιρεία δεν λειτουργεί δεν μπορεί, καταρχάς, να γίνει δεκτός, διότι η επισκόπηση της οθόνης παρακολούθησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης για τον εντοπισμό της κλοπής εξοπλισμού, η οποία, κατά δήλωση της εταιρείας, βρίσκεται εντός του server room, μπορεί να γίνει μόνο σε πραγματικό χρόνο κατά τις ώρες

εργασίας από τα δύο πρόσωπα (τεχνικός ασφαλείας και τεχνικός δικτύων), τα οποία επιτρέπεται να έχουν πρόσβαση στο χώρο αυτό, αφού δεν έχει επιλεγεί η δυνατότητα καταγραφής των δεδομένων εικόνας. Ωστόσο, κατά τις ώρες εργασίας η προστασία του εξοπλισμού επιτυγχάνεται αποτελεσματικά από τους ίδιους τους εργαζομένους καθώς και μέσω τακτικών ελέγχων. Αλλά και στην περίπτωση που υποτεθεί ότι γίνεται καταγραφή των δεδομένων εικόνας, η βιντεοεπιτήρηση των γραφείων και των θέσεων εργασίας των εργαζομένων εξακολουθεί να αποτελεί απρόσφορο μέσο διότι η κλοπή/μεταφορά είτε προσωπικών υπολογιστών/τερματικών των εργαζομένων είτε άλλου εξοπλισμού όπως ... εκτός του χώρου της εταιρείας, θα εντοπισθεί από τις κάμερες που βρίσκονται στις εισόδους και εξωτερικά του κτιρίου (οι οποίες είναι απαραίτητες κατά τους ισχυρισμούς της εταιρείας λόγω της περιοχής με αυξημένη επικινδυνότητα, στην οποία βρίσκεται το κτίριο της), χωρίς να θίγονται υπέρμετρα τα δικαιώματα των εργαζομένων.

Επίσης, η εταιρεία μπορεί να προστατεύει ειδικό εξοπλισμό που διαθέτει, ο οποίος, όπως ισχυρίζεται, είναι μεγάλης αξίας και ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της, με την τοποθέτησή του σε έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους χώρους με ελεγχόμενη πρόσβαση. Εξάλλου, οι προσωπικοί υπολογιστές ή τα τερματικά των εργαζομένων δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία εξοπλισμού.

13. Επιπλέον, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι η επιδιωκόμενη ασφάλεια δεν συνδέεται μόνο με την κλοπή των μηχανημάτων αλλά και την ασφάλεια των δεδομένων και εν γένει του ηλεκτρονικού της αρχείου. Σύμφωνα με την εταιρεία, η παρουσία προσώπου μη εξουσιοδοτημένου εντός των χώρων στους οποίους βρίσκονται τα τερματικά των υπολογιστών θα πρέπει να μπορεί να διαπιστωθεί άμεσα πριν μπορέσει να υπάρξει παράνομη πρόσβαση στα αρχεία της είτε με σκοπό την κλοπή είτε την αλλοίωση δεδομένων. Αυτό είναι σημαντικό για την εταιρεία λόγω των εκτελούμενων από αυτή μελετών κτηματογράφησης, για τις οποίες τηρεί τεράστιο όγκο δεδομένων, η ασφάλεια των οποίων πρέπει να διασφαλίζεται με κάθε τρόπο, όχι μόνο από κλοπή και καταστροφή, αλλά και από τυχόν κακόβουλες επεμβάσεις τρίτων.

Ο ισχυρισμός αυτός της εταιρείας, επίσης, δεν μπορεί να γίνει δεκτός, διότι η διαπίστωση της παρουσίας μη εξουσιοδοτημένου προσώπου στα γραφεία των

εργαζομένων, το οποίο θα επιχειρήσει μέσω των τερματικών των εργαζομένων να κλέψει ή να αλλοιώσει τα δεδομένα που τηρούνται στο server της εταιρείας, μπορεί να επιτευχθεί άμεσα και αποτελεσματικά από τους ίδιους τους εργαζομένους, χωρίς να θίγονται υπέρμετρα τα δικαιώματά τους μέσω της συνεχούς βιντεοεπιτήρησης των γραφείων και θέσεων εργασίας τους. Εξάλλου, η επίτευξη της άμεσης διαπίστωσης της παρουσίας μη εξουσιοδοτημένου προσώπου στο χώρο των τερματικών της εταιρείας μέσω του συστήματος βιντεοεπιτήρησης προϋποθέτει τη συνεχή επισκόπηση της οθόνης παρακολούθησης, το οποίο απαιτεί τη συνεχή παραμονή ενός εκ των δυο υπευθύνων προσώπων στο χώρο του server room (που είναι ηχομονωμένος με σταθερή θερμοκρασία 19° C και συνήθως αρκετό θόρυβο λόγω των μηχανημάτων).

Σε κάθε περίπτωση, η προστασία και ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων και των εταιρικών πληροφοριών και στοιχείων που φυλάσσονται στον server της εταιρείας, περιλαμβανομένων και των δεδομένων που αφορούν τις μελέτες κτηματογράφησης, μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά με την λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, τα οποία πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφάλειας ανάλογο προς τους κινδύνους, υποχρέωση η οποία βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν.2472/1997 για το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας. Τέτοια μέτρα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την κρυπτογράφηση των δεδομένων που τηρούνται στο server, τη χρήση ισχυρών μηχανισμών αυθεντικοποίησης των χρηστών, την απενεργοποίηση της δυνατότητας εξαγωγής δεδομένων σε αποσπώμενα μέσα ή της αποστολής μεγάλου όγκου δεδομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου¹.

Επιπλέον, η εταιρεία αναφέρει ότι έχει ως συμβατική υποχρέωση την ασφάλεια των δεδομένων του κτηματολογίου. Η συμβατική αυτή υποχρέωση της εταιρείας για την προστασία των δεδομένων του κτηματολογίου μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά για τα μεν ηλεκτρονικά αρχεία μέσω των κατάλληλων τεχνικών μέτρων ασφάλειας, όπως προαναφέρθηκε, για το δε φυσικό/αναλογικό αρχείο με την φύλαξή του σε

¹ Επισημαίνεται ότι η ασφάλεια της επεξεργασίας αποτελεί υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας και κάθε εκτελούντος την επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 32 του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος προβλέπεται να τεθεί σε εφαρμογή στα Κράτη Μέλη από τις 25 Μαΐου του 2018, στο οποίο γίνεται ρητή αναφορά στα μέτρα της κρυπτογράφησης και της ψευδωνυμοποίησης. Επίσης, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφάλειας είναι διαθέσιμες στο διαδικτυακό τόπο της Αρχής, στην ενότητα «Ασφάλεια».

συγκεκριμένο χώρο που διαθέτει ελεγχόμενη πρόσβαση, το οποίο κατά τη χρήση του εν ώρα εργασίας μπορεί να προστατεύεται από τους εντεταλμένους εργαζομένους. Εξάλλου, όπως αναφέρει η εταιρεία στο υπόμνημά της, κάθε εργαζόμενος, είτε τακτικός είτε εξωτερικός συνεργάτης, υπογράφει πέραν της σχετικής σύμβασης εργασίας/ανεξαρτήτων υπηρεσιών και σύμβαση εχεμύθειας λόγω της φύσης των δεδομένων/στοιχείων, τα οποία τυγχάνουν επεξεργασίας.

Συνεπώς, η βιντεοσκόπηση των γραφείων και των θέσεων εργασίας των εργαζομένων αποτελεί απρόσφορο μέσο για την προστασία εξοπλισμού από κλοπή και την ασφαλή επεξεργασία των δεδομένων και του ηλεκτρονικού αρχείου της εταιρείας.

14. Επιπλέον, η εταιρεία αναφέρει ότι επειδή υπάρχει το λογιστήριο στον ..., όπου τηρείται το ταμείο της εταιρείας, η καθημερινή κίνηση χρημάτων από τη γραμματεία στο ισόγειο για την πληρωμή των μικρών προμηθευτών κτηματογράφησης, είναι απόλυτα εύλογο να υπάρχουν εγκατεστημένες κάμερες σε όλους τους ορόφους της εταιρείας και όχι μόνο στην είσοδο. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας 1/2011 το ταμείο μπορεί να προστατεύεται με κάμερα υπό τον όρο ότι αυτή εστιάζει μόνο στο αγαθό που προστατεύει και όχι στους χώρους των εργαζομένων.

Επίσης, η εταιρεία αναφέρει ότι δεν υπάρχουν κάμερες σε θέσεις εργασίας στις οποίες δεν υπάρχει ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός μεγάλης αξίας (δηλαδή οι κάμερες καταλαμβάνουν θέσεις εργασίας, μόνον στις περιπτώσεις που αυτές συμπίπτουν με τον προστατευόμενο εξοπλισμό και όχι σε γραφεία με απλούς υπολογιστές κλπ). Ο ισχυρισμός αυτός της εταιρείας έρχεται σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς της που αναφέρονται στις σκέψεις 4 και 5 καθώς και με τους ισχυρισμούς που εκφράστηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία. Επίσης, από την επισκόπηση του προσκομισθέντος υλικού προκύπτει ότι δεν υπάρχει ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός στα γραφεία των εργαζομένων. Εξάλλου δεν είναι σαφές πως μέσω της χρήσης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού και όχι των τερματικών ή των απλών υπολογιστών πραγματοποιείται η πρόσβαση των εργαζομένων στα δεδομένα που τηρούνται στον server της εταιρείας.

15. Η τυχόν αποτροπή ενδεχόμενης διάρρηξης, την οποία επικαλείται η εταιρεία λόγω της περιοχής που βρίσκεται το κτίριο της (Φοίνικας Θεσσαλονίκης, περιοχή επικίνδυνη με

αυξημένη εγκληματικότητα, κατά τους ισχυρισμούς της εταιρείας), μπορεί να επιτευχθεί με τις εξωτερικές κάμερες και την κάμερα στην είσοδο και όχι με τις κάμερες στα γραφεία και τις θέσεις εργασίας των εργαζομένων.

16. Δεν κατέστη εφικτό να διαπιστωθεί το καταγγελλόμενο περιστατικό διότι η εταιρεία δήλωσε τόσο εγγράφως όσο και προφορικά κατά την ακροαματική διαδικασία ενώπιον της Αρχής ότι δεν υπάρχει απομακρυσμένη πρόσβαση στις εικόνες του συστήματος βιντεοεπιτήρησης καθώς και ότι οι κάμερες δεν χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των εργαζομένων διότι η εταιρεία διαθέτει σύστημα αξιολόγησης βάσει ατομικών αναφορών.
17. Βάσει των ανωτέρω, η βιντεοεπιτήρηση των γραφείων και των θέσεων εργασίας των εργαζομένων συνιστά υπέρμετρη προσβολή των προσωπικών τους δεδομένων ενώ αποτελεί απρόσφορο και αναποτελεσματικό μέτρο για την προστασία του εξοπλισμού από κλοπή ή την ασφαλή επεξεργασία των τηρούμενων προσωπικών δεδομένων, όπως αναλύθηκε στο σκεπτικό της παρούσας. Η εγκατάσταση και λειτουργία αυτή του συστήματος βιντεοεπιτήρησης παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας βάσει του άρθρου 4 παρ. 1 του ν.2472/1997 και των άρθρων 5 και 7 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας. Επίσης, η μη προσήκουσα ενημέρωση των εργαζομένων σχετικά με την εισαγωγή και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης παραβιάζει το άρθρο 11 του ν.2472/1997, το άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας και την υπ' αριθ. 115/2001 Οδηγία. Επιπλέον, η παράλειψη γνωστοποίησης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης πριν την έναρξη της επεξεργασίας, παρότι αυτή υποβλήθηκε μετά την έγγραφη ενημέρωση της Αρχής στο πλαίσιο εξέτασης της συγκεκριμένης υπόθεσης, παραβιάζει το άρθρο 6 του ν.2472/1997 και το άρθρο 10 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας.
18. Ενόψει της βαρύτητας των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα εξέθεσαν οι εκπρόσωποι της καταγγελλόμενης εταιρίας κατά την εμφάνισή τους ενώπιον των μελών του Τμήματος της Αρχής τα οποία ανέπτυξαν με το υπόμνημα που κατατέθηκε και τα έγγραφα, που προσκομίσθηκαν, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθούν στον υπεύθυνο επεξεργασίας οι προβλεπόμενες στο άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' και β' του ν.2472/1997 κυρώσεις που αναφέρονται στο διατακτικό της

παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω,

1) Επιβάλει, στην εταιρεία ΓΕΩΑΝΑΛΥΣΗ Α.Ε., με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 παρ. 1 στοιχ. β' ν. 2472/1997, πρόστιμο δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

2) Απευθύνει, με βάση τα άρθρα 19 παρ. 1 στοιχ. στ' και 21 παρ. 1 στοιχ. α' ν. 2472/1997, αυστηρή προειδοποίηση στην εταιρεία ΓΕΩΑΝΑΛΥΣΗ Α.Ε. να προβεί αμέσως στις ακόλουθες ενέργειες:

α) να απεγκαταστήσει όλες τις κάμερες που βρίσκονται στους χώρους των γραφείων και στις θέσεις εργασίας των εργαζομένων καθώς και στους διαδρόμους των αιθουσών γραφείων και οπωσδήποτε αυτών που αναφέρονται στη σκέψη 11 της παρούσας,

β) να ενημερώνει τους εργαζομένους με πρόσφορο και σαφή τρόπο για την εγκατάσταση και λειτουργία του συστήματος βιντεοεπιτήρησης,

γ) να αναρτήσει ενημερωτικές πινακίδες επαρκείς σε αριθμό και πλήρεις σε περιεχόμενο σε όλους τους χώρους της εταιρείας,

δ) να μεριμνήσει ώστε να μην λαμβάνεται εικόνα από δημόσιους χώρους ή άλλους ιδιωτικούς χώρους με τις εξωτερικές κάμερες και

ε) να ενημερώσει την Αρχή σχετικά με τα παραπάνω εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της παρούσας.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου